

[nyheter om eu]

Frihandelsavtal kan slå mot aidsjuka

Hälsoorganisationer oroar sig för att det planerade frihandelsavtalet mellan EU och Indien hotar tillgången till mediciner för hundratusentals aids-patienter i utvecklingsländer som är beroende av indisktillverkade generiska mediciner, det vill säga billiga kopior på dyra, patenterade läkemedel.

Förhandlingarna om det nya frihandelsavtalet har pågått under fyra år och kommer enligt planerna att undertecknas under 2011. Avtalet kommer att ta bort nästan 90 procent av tullar och avgifter och tros kunna öka handeln med över 30 procent.

De indiska tillverkarna får licens för medicinerna förhållandevis billigt, men förbinder sig i gengäld att inte sälja kopiorna i Europa, för att inte konkurrera med originalpreparatet. De säljs på den indiska marknaden och till andra länder i tredje världen. På detta sätt har Indien blivit "fattiga länders apotek" enligt hjälporganisationen Läkare utan gränser.

Indiska medier har publicerat uppgifter från handelsförhandlingarna som visar att EU vill ge de europeiska läkemedelsbolagen rätten att hemlighålla alla data om ett läkemedel som testresultat och effektivitet under hela patenttiden.

Det betyder att läkemedelsproducenter i Indien måste vänta på att patentet ska gå ut, eller själva bekosta dyra kliniska tester. De kan inte längre använda testresultaten från de europeiska företag som tillverkade originalpreparatet. EU försöker också förlänga patent-

skyddet, som i dag är på 20 år. Läkare utan gränser larmar nu om att de nya reglerna kraftigt begränsar möjligheterna för Indien att tillverka billiga mediciner.

– Vi uppmanar den indiska premiärministern att stå emot EU och försvara Indiens roll som apotek för utvecklingsländerna, säger Unni Karunakara, Läkare utan gränserns internationella ordförande.

Gösta Torstensson

Indiska butiker hotas av EU-avtal

Ett nytt frihandelsavtal mellan Indien och EU kan leda till att det blir lättare för stora internationella butiks kedjor att etablera sig i Indien. Men kritiker varnar för att det kan ske på bekostnad av landets småbutiker och de närmare 40 miljoner människor som arbetar där. Många aktivister, organisationer och vänsterpolitiker är kritiska till frihandelsavtalet som de menar kommer att öppna de indiska marknaden för multinationella konglomerat som Carrefour, Metro och Teco som bara är intresserade av att maximera sina vinster.

Dharmendra Kumar, ordförande för India FDI Watch, en koalition av fackföreningar och andra organisationer, menar att både EU-kommissionen och den indiska regeringen låtit frihandelsavtalet styras av företagsintressen.

India FDI Watch anser att man bara ska släppa in utländska aktörer under förutsättning att de små indiska företagen skyddas, samt att det ställs garan-

tier för rättvisa löner och hyggliga arbetsvillkor.

Eva-Britt Svensson

EU kan ge straffullar på kinesiska varor

EU och USA använder sig ofta av antidumpningsåtgärder i form av straffullar på 20-30 procent på import av skor och kläder från lågprisländer som Kina och Vietnam. Motiveringen är att varorna dumpats under tillverkningskostnaden. Men Sverige och andra "frihandelsvänliga" (läs: mindre protektionistiska) länder i EU är motståndare till den här handelspolitiken och menar att den i själva verket är ett otillbörligt sätt att skydda de inhemska företagen mot konkurrens. Några gånger har Sverige lyckats stoppa beslut om straffullar i EU:s handelskommitté. Men den möjligheten minskar nu när beslutsreglerna ändras som en följd av Lissabonfördraget. I dag räcker det med att 14 medlemsländer säger nej till ett förslag från EU-kommissionen om straffullar eftersom varje land har en röst. Men när de nya reglerna införs 2012 avgörs ländernas röststyrka av deras befolkningsstorlek. Dessutom krävs kvalificerad majoritet för att stoppa ett förslag om antidumping. Det gör att traditionellt mer protektionistiska länder som Frankrike och Italien får kraftigt ökat inflytande, på de mindre medlemsländernas, till exempel Sverige, bekostnad. Därmed ökar risken för straffullar på importerade billiga kinesiska kläder och skor.

Eva-Britt Svensson

ETA har utlyst vapenvila

Separatiströrelsen ETA, som sedan 1959 kämpar för ett självständigt Baskien, har signalerat vitt flagg och eldupphör. "ETA har beslutat att utlysa en permanent och allmän vapenvila som ska kunna verifieras av det internationella samfundet", uppgav rörelsen i ett uttalande. Budskapet framfördes via den baskiska tidningen Gara i en skriftlig kommuniké på baskiska, spanska och engelska. Spaniens inrikesminister Alfredo Perez Rubalcaba har i ett pressuttalande sagt att ETA-deklarationen inte uppfyller de krav regeringen ställer.

Nya "europiska" kulturarv

Nu ska nya EU-minnesmärken införas. En EU-jury ska pröva vilka minnesmärken som platsar som europeiska kulturarv.

Man vill från EU-byråkraternas sida "stärka européernas känsla av att tillhöra Europeiska unionen" och "närma medborgarna till Europa".

"Vägsatsningar är olagliga"

Miljöförbundet Jordens Vänner (MJV) har överklagat den nationella transportplanen till EU-kommissionen. - Regeringens investeringsplan är inte bara otillräcklig för att klara klimatmålet och tågtrafikens behov. Den är dessutom olaglig då den bryter mot EU:s lagstiftning, säger Ellie Cijvat, ordförande för MJV.

Regeringens transportplan för de kommande tio åren antogs i våras. Då ansökte MJV om en rättsprövning hos Regeringsrätten. Men inget har hänt sedan dess, och organisationen går därför vidare till EU-kommissionen.

Gästarbetare fortsätter att utnyttjas

Tre lettiska byggnadsarbetare fick 16 kronor i timlön vid ett skolbygge i Vellinge. Enligt avtal skulle de få 158 kronor i timmen. En polsk byggnadsarbetare vid Citytunneln i Malmö fick sämre betalt än sina svenska kollegor. Han förbjöds att gå med i facket och fick sparken när han var sjuk. Tre ester blev lovade gott om jobb och regelbunden betalning av arbetsgivaren på

ett Trelleborgsföretag. Idag kan de inte ens betala biljetten hem.

– Nu får det vara nog, säger Byggnadsordförande Hans Tilly.

– Det är regeringen som är ansvarig för utnyttjandet av utländska gästarbetare och det är regeringen som kan göra något åt saken.

Få svenskar vill ha euron

Svenskarna fortsätter vara negativa till att ha euron som valuta, visar SCB:s sympatiundersökning. Enligt undersökningen uppger 58 procent att de skulle rösta nej till att införa euron om det var folkomröstning idag. Det är mer än dubbelt så många som skulle rösta ja. Skillnaderna från den förra mätningen är små. En förändring som rapportförfattarna har tagit fasta på är att fler miljöpartister anser sig osäkra om de skulle rösta för eller emot.

EU-förslag missuppfattat

Finansmarknaderna har delvis missuppfattat EU-kommissionens förslag om att långivare i framtiden ska stå för en del förluster vid bankkrascher. Det säger kommissionens taleskvinna för den inre marknaden, Chantal Hughes. Den 20 oktober lade kommissionen fram ett förslag om inriktningen på ett nytt ramverk för att hantera framtida bankkriser. Det innehöll förslag till nya regler och befogenheter för tillsynsmyndigheter.

Den mest öppna frågan är i vilken utsträckning långivare ska stå för förluster, säger kommissionen.

Rekordstöd för norska nej-sidan

I de norska tidningarna Nationen och Klassekampen publicerades den 20 december en opinionsundersökning om ett norskt medlemskap i EU, 60,7 säger nej och 24,7 procent säger ja.

Det ska jämföras med siffrorna för ett år sedan då sa 49,2 procent nej medan andelen positiva till medlemskap var 38,8 procent.

Både ja- och nej-sidan förklarar den starka nej-opinionen med att många EU-länder befinner sig i en svår ekonomisk situation medan Norge ser ut att klara sig bra på egen hand. En annan förklaring som nej-sidan pekar på i diskussionerna kring EU:s datalagringsdirektiv.

Fortsatt EU-kritik mot vargjakt

EU:s miljökommissionär Janez Potoznik är fortsatt kritisk till den svenska vargjakten. I ett brev till den svenska regeringen säger han att Sveriges politik innehåller delar som "tycks oförenliga med EU:s regler för bevarandet av rovdjur".

Kommissionen ska nu ta ställning till om regeringen har brutit mot EU:s direktiv. I så fall kan man anmäla Sverige till de juridiska myndigheterna i EU.

Ny svensk EU-ambassadör

Dag Hartelius blir Sveriges nye EU-ambassadör. Han kommer närmast från posten som ambassadör i Warszawa. Som chef för Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen leder han i Bryssel det dagliga EU-arbetet.

Dag Hartelius tillträder i mitten av januari, när företrädaren Christian Danielsson återvänder till en tjänst i EU-kommissionen. Dag Hartelius uppges vara något av en expert på frågor om Öst- och Centraleuropa.

Estlands euro stör Ryssland

Estlands införande av euron har utlöst en diplomatiska kris med grannen i öst. Kartan över det lilla baltiska landet på ena sidan av euromyntet sträcker sig en bit in i Ryssland.

En jurist ur den stora gruppen etniska ryssar i Estland förbryllades över gränsdragningen på myntet, där en bit av västra Ryssland som tillhörde Estland fram till 1944, verkade vara med på kartan.

Missnöjd med svaret – att det var konstnärens uppfattning om gränsen – klagade han till Moskva. Estland var en del av Sovjetunionen fram till 1991. Estland och Ryssland har sedan dess tvistat om var gränsen går.

Ryska medier kallar nu det estniska euromyntet för en politiska provokation. "Situationen är fullständigt skandalös och konsekvenserna oförutsägbara", skrev dagstidningen Komsomolskaja Pravda om tvisten.

Den ryska ambassaden i Tallin skriver på sin hemsida att en konstnärs fantasier inte är lämpliga att hänvisa till i internationella relationer.